

ZDF gaat toch peilen in de laatste verkiezingsweek

Serie: Zo doen ze dat in Duitsland

Achtergrond - 17 september 2013

Publieke zenders ARD en ZDF zagen er jarenlang vrijwillig van af om in de laatste week voor de verkiezingen peilingen te publiceren. Maar de ZDF breekt nu die overeenkomst. "Zwevende kiezers maken tegenwoordig een groter deel van het kiezerspubliek uit en zij beslissen later op wie ze stemmen."

Een *gentlemen's agreement*, zo werd de afspraak tussen ARD en ZDF genoemd. De twee publieke Duitse zenders zagen er jarenlang vrijwillig vanaf peilingen te publiceren in de laatste week voor de verkiezingen. "Omdat burgers niet mogen worden beïnvloed in hun stemkeuze", zei een woordvoester van Jörg Schönenborn, verantwoordelijk voor de verkiezingsanalyses van de ARD vorig jaar nog tegen Duitslandweb.

Meningen verdeeld

Net als in Nederland zijn in Duitsland de meningen [verdeeld](#) over de vraag of peilingen invloed hebben op het stemgedrag van kiezers, en zo ja, op welke manier. Studies komen tot verschillende conclusies. De Duitse onderzoeksbureaus en media maken hier ieder hun eigen keuze in.

Dit jaar gaat de ZDF het anders doen. De zender wil tot drie dagen voor de verkiezingen het publiek van prognoses voorzien. [Donderdag komt de zender met de laatste Politbarometer](#). Bij de deelstaatverkiezingen in Hessen die net als de Bondsdayverkiezingen op 22 september plaatsvinden, houdt de zender nog wel vast aan de oude spelregel.

Zo doen ze dat in Duitsland

In de serie 'Zo doen ze dat in Duitsland' laat Duitslandweb zien hoe ze in Duitsland omgaan met actuele kwesties die in Nederland ook spelen

Meer zwevende kiezers

Hiermee wil de ZDF inspelen op het veranderende gedrag van kiezers, zei omroepbaas Thomas Bellut [dit voorjaar in Spiegel Online](#). "De kiezers beslissen

steeds later. Zwevende kiezers maken tegenwoordig een groter deel van het kiezerspubliek uit." De ZDF hoopt dat de ARD dit standpunt overneemt.

Jörg Schönenborn, die de peilingen van ARD op tv presenteert, is het niet eens met de keuze van ZDF. "Met die cijfers kun je tactisch stemmen stimuleren en andere overwegingen bij kiezers in gang zetten die het democratische proces niet bevorderen", [aldus Schönenborn in weekblad Cicero](#).

'Ouderwets'

Volgens directeur Manfred Güllner van peilingsbureau Forsa - dat voor de commerciële zender RTL peilt - was het gentlemen's agreement hopeloos ouderwets. "Ik vind het verstandig dat ZDF ermee stopt. Die overeenkomst was gebaseerd op een uitspraak van de persraad van eeuwen geleden." RTL publiceert waarschijnlijk komende vrijdag of zaterdag de laatste peiling. Wanneer dat is nog niet besloten, aldus Güllner tegen Duitslandweb.

Hij vindt Schönenborns argumenten niet houdbaar. "Uit [onderzoek van Brettschneider van de Universiteit Hohenheimer](#) bleek onlangs nog dat late peilingen de uitkomst van verkiezingen nauwelijks beïnvloeden, op een paar tactische stemmers na. Bovendien is het hypocriet. ARD publiceert geen peilingen in de laatste week, maar ze laten wel gewoon kiezersonderzoek doen. Als je dan toch weet op hoeveel zetels de CDU staat, waarom zou je het dan voor de kiezers geheim houden?"

'Hochrechnung'

In Duitsland mag op de verkiezingsdag zelf geen enkele peiling openbaar worden gemaakt tot het sluiten van de stembussen. De onderzoeksbureaus gaan in de tussentijd wel door met hun onderzoek. Stipt om 18.00 uur tonen ARD en ZDF hun eerste *Hochrechnung*, de eerste exit poll van de verkiezingsdag. Dat is het moment waarop Duitsland zich om de tv schaart en de verkiezingsavond met steeds nieuwe uitslagen begint.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/3150/zdf-gaat-toch-peilen-in-de-laatste-verkiezingsweek>